

Indhold:

3

Albertslund Kommunes
overgangsmodel

4

Forståelsesrejser

5

Forældremøde

7

MIN BOG

8

Besøgsdage SFO/Skole

9

Understøttende aktiviteter

10

PPR's ydelser i overgangen

11

Årshjul

I Albertslund har vi barnets perspektiv i fokus i overgangen fra børnehavelivet til skolelivet

I forbindelse med overgangen fra børnehave til SFO og skole skifter barnet livsomstændighed. Barnet tager afsked med nære venner, legekammerater og voksne i dets hidtidige hverdag og møder nye. Nye steder og mennesker introduceres og skal læres at kende.

I Albertslund Kommune arbejder vi på tværs af børnehave, SFO og skole ud fra en fælles overgangsmodel. Det gør vi for at skabe sammenhæng, helhed og pædagogisk kontinuitet i barnets liv. Centralt i begrebet pædagogisk kontinuitet ligger anerkendelsen af barnets egen bagage – kompetencer, erfaringer og viden. For de fagprofessionelle betyder det, at have fokus på at støtte barnet i at overføre og bruge tidligere erfaringer og viden, samt at bygge videre på det. Fokus er både på det enkelte barn i overgangen, på fællesskabers og venskabers betydning, på forældre-samarbejde og på de fagprofessionelles samarbejde og videndeling.

At skabe sammenhæng, helhed og pædagogisk kontinuitet i barnets liv er gennemgående både i central lovgivning og i Albertslund Kommunes Sammenhængende Børnepolitik og i Albertslund Kommunes Børn og unge-politik.

Redaktion:

Lena Veng Kristoffersen, Kirsten Ingemann, Marianne Frandsen, Anja Monaghan **(2. oplag)**

Design og foto: Lena Kristoffersen

Tryk: Albertslund Kommune / Morten Sepstrup Sørensen

Korrektur: Anja Monaghan

Litteratur

Ankerstjerne, T., 2013. *Om overgangen fra børnehave til skole*. Oplæg i Albertslund Kommune.

Larsen, I.S., 2013. *Overgange i børns institutionsliv. Ny viden og teori*. Oplæg i Albertslund Kommune.

Børnerådet, 2013. *Skolen – set fra børnehaven. Børns forventninger til og forestillinger om skolen*. Udgiver: Børnerådet

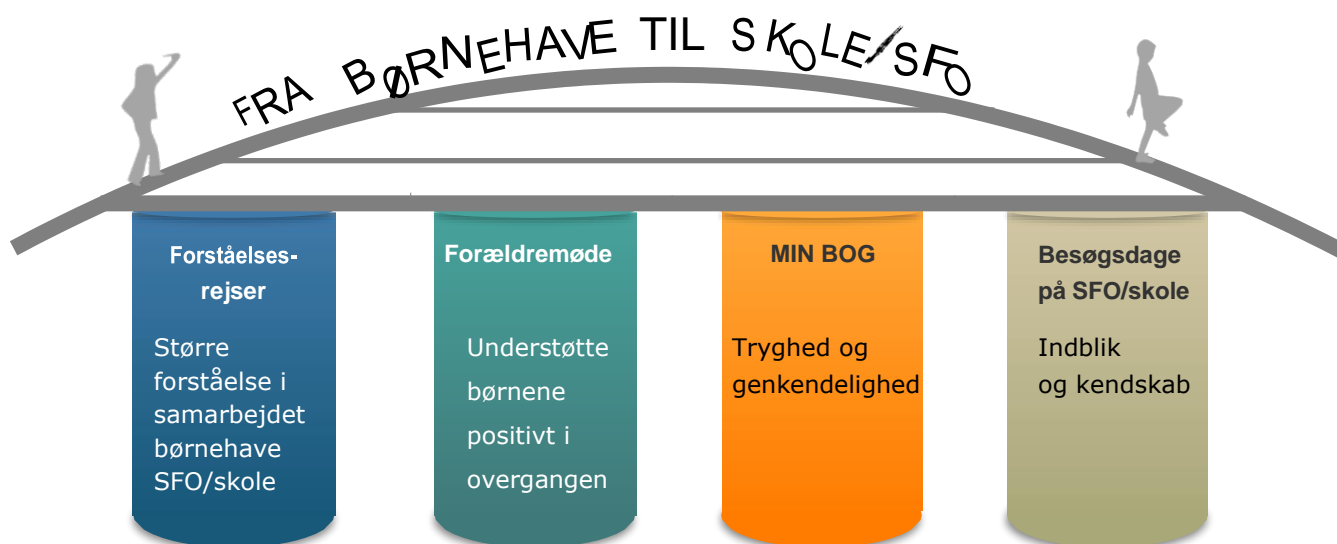
Albertslund Kommunes overgangsmodel

Albertslund Kommunes overgangsmodel skaber rammerne for, at et udvidet samarbejde mellem børnehaver, SFO'er og skoler kan finde sted. Modellen sætter fælles retning og systematiserer aktiviteterne i overgangen fra børnehave til SFO og skole.

Modellen består af fire hovedaktiviteter:

1. **Forståelsesrejser**
2. **Forældremøder**
3. **MIN BOG**
4. **Besøgsdage på SFO/ Skole**

“Der eksisterer et direkte forhold mellem kvaliteten af de voksnes samarbejde og barnets lyst og evne til at erobre ‘det nye’: Jo bedre samarbejde mellem de voksne, desto bedre overgang for barnet” [Larsen, 2013]

Formålet med vores fælles overgangsaktiviteter

- At børn trives og udvikles bedst muligt, også i overgangen mellem børnehave, SFO og skole
- At støtte barnet i at overføre og bruge tidligere erfaringer og viden, samt at bygge videre på det
- At understøtte barnet i at få et mere nuanceret billede af SFO og skolelivet
- At styrke forbindelserne mellem de fagprofessionelle på tværs af børnehave, SFO og skole
- At pædagoger og forældre afstemmer forventninger til de aktiviteter, der foregår i henholdsvis børnehave, SFO og skole.

1. Forståelsesrejser

Forståelsesrejser er en hel dag, hvor de fagprofessionelle besøger hinanden, og får indblik i de læringsmiljøer, som de afleverer børn til eller modtager børn fra.

På Forståelsesrejsen lægges der vægt på at udvikle egen praksis frem for udveksling vedr. bestemte børn. Derfor foregår denne 'rejse' ikke nødvendigvis mellem de børnehaver/SFO'er/skoler, hvor der primært afleveres børn til eller modtages børn fra.

Formålet med forståelsesrejser er at give de fagprofessionelle på tværs af kontekster mulighed for at få viden om og indblik i børns læringsmiljøer i henholdsvis børnehave, SFO og skole

Form og indhold

Det er dagtilbudslederen, SFO-lederen og indskolingslederen, der koordinerer forståelsesrejsen. De har ansvaret for at sende én på rejse og sørge for, at der står én og modtager den rejsende. Det planlægges i fællesskab, hvilken ugedag den rejsende skal afsted.

Den rejsende er gæst og derfor udover den faste normering.

Det anbefales at Forståelsesrejsen starter kl. 10.00 og afsluttes kl. 16.00

Forståelsesrejsen er en unik mulighed for at få indblik i en anden hverdag, et andet læringsmiljø og en anden praksis. Man kan som rejsende undre sig, suge til sig og reflektere over sin egen praksis i forhold til det, man er rejst hen til.

Børnehavepædagogen starter sin rejse i børnehaveklassen om formiddagen og ender sin rejse på SFO'en om eftermiddagen. Her opleves og stiftes der bekendtskab til SFO- og skolelivet.

Skolepædagogen og børnehaveklasselederen rejser til børnehaven og følger rytmen og hverdagslivet i institutionen.

Rejsen bliver afsluttet med en evaluering på ½-1 times varighed alt afhængig af, hvor mange der har været på besøg.

Det anbefales af man hjemme i eget miljø, deler viden og praksis eksempler

med sine kollegaer. Målet med denne videndeling er at få skabt en bredere forståelse for hinandens miljø for dermed at kunne arbejde for en bedre overgang for børnene i skiftet mellem børnehave og skole.

"Forbindelserne mellem barnets udviklingskontekster udgør en væsentlig pædagogisk ressource. Jo tættere og jo mere meningsfuldt udviklingskonteksterne er forbundet, desto bedre vil barnet kunne støttes i overgangen, idet det er gennem forbindelserne at overførslen af viden, erfaringer, læring osv., sker" [Larsen, 2013]

Man kommer fra år til år, til at besøge forskellige Børnehaver, SFO'er og skoler. Se hvem der skal rejse hvornår og hvorhen i Årsindlægget.

2. Forældremøde

- i børnehaven med ledelses- og medarbejderrepræsentanter fra børnehaven, SFO og skole

Formålet med forældremødet

At styrke forældrenes kendskab til børnehavens, SFO'ens og skolens overgangspædagogik, så de kan støtte deres barn bedst muligt i – og op til skiftet mellem børnehaven, SFO og skole

På forældremødet skal forældrenes kendskab til børnehavens, SFO'ens og skolens pædagogik i overgangen styrkes. Der skal skabes plads til afstemning af forventninger mellem forældrene og de fagprofessionelle. Formidling af indholdet vil foregå på et generelt plan og ikke med udgangspunkt i enkelte børn eller lokale pædagoger.

På forældremødet skal forældrene få viden om:

- Hvordan børnehaverne det sidste år understøtter og arbejder med barnets sociale, emotionelle og kognitive kompetencer for at styrke barnets mulighed for at skabe sig en positiv identitet og selvforståelse som skolebarn.
- Hvilke overgangsaktiviteter der finder sted i løbet af året, og hvordan man som forældre kan understøtte overgangen bedst for barnet.
- Hvad SFO- og skolelivet byder på.

Intentionen med forældremødet er også, at forældrene oplever, at de fagprofessionelle samarbejder på tværs og har positive relationer til hinanden.

Forældremøder i uge 40 & 41

Forældremøderne afholdes hvert år i uge 40/41 og forventes at vare i ca. to timer. Det anbefales, at man afsætter tid til refleksion og spørgsmål fra forældrene.

På medarbejdersiden kan Tovholderen finde et aktuelt Power point til forældremødet.

Indholdet er med udgangspunkt i:

- Hvad er på spil – og vigtigt for barnet i overgangen ?
- Præsentation af overgangsaktiviteter, årshjul og tidslinje
- Overleveringsprocedure – hvilken viden overleveres, og hvad bruges den til?
- Hvad gør vi i børnehaven det sidste år af barnets børnehaveliv?
- Hvordan starter børnene i SFO?
- Hvordan foregår skolestarten?
- Hvordan kan forældre bedst støtte deres barn i overgangen.

Forældrene får "Godt på vej" folderen med hjem efter mødet.

Institutionerne har ansvaret for at dele Folderen ud til de forældre som ikke var tilstede.

Organisering af Forældremøderne?

Form og indhold

Netværksgrupperne - Tre-fem børnehaver og én skole, afholder i fællesskab forældremødet.

Hvem der afholder forældremøde med hvem besluttet af afdelingerne
Dagtilbud og Skoler & Uddannelse med inputs fra de fire tovholdere fra netværk A, B, C og D

Børnehaverne er ansvarlige for at forældremøderne arrangeres og afholdes. I hver forældremødegruppe udpeges én tovholder/dagtilbudsleder.

Tovholderfunktionen går på skift fra år til år mellem de deltagende dagtilbud. Se det Årsindlægget.

Netværksgrupper

A. Herstedvester, Brillesøen, Ved Vejen, Hyldebjerg og Baunegården

B. Herstedøster, Rosenly, Roholmhave, Stensmosen, Damgården og Kastanjen

C. Herstedlund, Sydstjernen, Storken, På Sporet og Lindegården,

D. Egelundskolen, Troldehøj, Toftekær og Søndergård

"En god overgang fra børnehave til skole drejer sig ikke kun om barnets farvel til børnehaven og goddag til skolen.

Det handler også om en afklaring mellem forældrene og de professionelle om deres forventninger til og ansvar over for hinanden i overgangen fra børnehaven til skolen.

En god skolestart er derfor ikke alene børnehavens eller skolens ansvar."

Ankerstjerne, 2013

Formøde og Tovholderfunktion

En måned før forældremøderne afholdes et formøde, hvor forventninger til form og indhold afstemmes og planlægges.

De fagprofessionelle deltagere på formødet og på forældremødet er:

- ✓ Én pædagog fra hver børnehave, der følger børnene tæt det sidste år i deres børnehavetid
- ✓ Én pædagog eller afdelingsleder fra én SFO- afdeling tilhørende den pågældende skole
- ✓ Én børnehaveklasseleder
- ✓ Tovholder (dagtilbudsleder)

Tovholders funktion er:

- ✓ At invitere, arrangere og facilitere formøde i egen institution
- ✓ At invitere, arrangere og være mødeleder på forældremødet

3. MIN BOG

Formålet med MIN BOG

At give barnet en stemme. At understøtte barnet i at sætte ord og fortælling på dets oplevelser af sig selv, samt skiftene og mødet med de nye steder.

I arbejdet med MIN BOG står barnets perspektiv centralt. Det skal komme frem gennem dialoger med barnet og dets centrale voksne. Bogens indholdsmæssige fokus er at få bragt barnets egne oplevelser af sig selv og skiftet fra børnehavelivet til SFO og skolelivet i spil.

Ligeledes skal bogen understøtte den pædagogiske praksis omkring det enkelte barn og/eller en gruppe af børn i overgangen fra børnehave til SFO og skole.

MIN BOG består af 4 dele:

Børnehavedelen, Familiedelen, SFO-delen og Børnehaveklassedelen, som alle skal udfyldes i samarbejde mellem barnet og de voksne. Børnehavepædagogerne har en særlig opgave i forhold til at sørge for, at alle børn arbejder med familiedelen i MIN BOG.

Hvordan overdrages MIN BOG fra børnehave til SFO og fra SFO til skole?

Det er dagtilbudslederens ansvar, at alle bøger bliver overdraget til SFO'en. Selve afleveringen finder sted på besøgsdagen, og skal ske til lederen af SFO'en. Det er på denne måde ikke muligt at lade forældrene aflevere MIN BOG eller at sende den med posten.

Det er SFO-lederens ansvar, at alle bøger bliver indsamlet i SFO'en og overdraget til børnehaveklassen. Selve afleveringen finder sted i starten af august og skal ske til lederen af indskolingen.

Det er SFO-lederens og/eller indskolingslederens ansvar at sørge for, at børn der ikke har gået i børnehave i Albertslund ved SFO- eller skolestart får udleveret MIN BOG og får hjælp til at udfylde den.

Hvordan skal der arbejdes med MIN BOG?

Det forventes, at alle arbejder med MIN BOG og at man tager udgangspunkt i den *pædagogiske vejledning*, når der arbejdes med MIN BOG.

Børnehaverne kan med fordel inviteres til *Forældrecafé* i midten af marts måned og på den måde støtte og vejlede forældrene i at få udfyldt bogen sammen med barnet.

Det anbefales at SFO'en arbejder med MIN BOG allerede i starten, så børn og voksne får øje for hinanden og hinandens kompetencer.

Det anbefales at børnehaveklasselederne bringer MIN BOG i spil i starten af skoleåret, så børnene oplever genkendelighed og sammenhæng mellem børnehavelivet, SFO-livet og skolelivet. Hvert barn kan f.eks. præsentere sig selv, sin familie og interesser i klassen ved hjælp af MIN BOG.

Konkret betyder det:

- At børnehaverne arbejder med MIN BOG i perioden januar – april
- At SFO'erne arbejder med MIN BOG i perioden maj – august
- At børnehaveklasserne arbejder med MIN BOG i perioden august - oktober

4. Besøgsdage på SFO/Skole

Formålet med besøgsdage på SFO/Skole

At barnet, via kendskab til de nye rammer og steder, får en oplevelse af tryghed i skiftet mellem børnehave, SFO og skole

På besøgsdagen får barnet kendskab til sin kommende SFO/Skole, herunder de fysiske rammer og mulige pædagogiske aktiviteter. Barnet får også mulighed for at møde personalet og de andre børn, som barnet skal gå i SFO/Skole sammen med. Målet er, at barnet kommer til at føle sig så tryk som mulig ved tanken om det kommende skift.

Besøgsdagene finder sted i løbet af april. Vi anbefaler at besøgsdagen afholdes i tidsrummet kl. 10 – 11:30.

Se Årsindlægget for konkrete datoer.

Besøgsdagene på de respektive SFO'er/ skoler er kun for de børn, der skal starte på netop denne SFO / skole.

Hvordan organiseres Besøgsdagene?

Form og indhold

Det er SFO-lederens ansvar at invitere børnehaverne til besøgsdagene.

På dagen deltager, ud over børnene, pædagoger fra børnehaven og pædagoger fra SFO'en. Hvis det er muligt, kommer børnehaveklasselederen på besøg.

På besøgsdagen skal der skabes plads til, at børnehaverne kan aflevere deres MIN BOG til SFO-lederen. Det anbefales, at hvert barn får mulighed for at aflevere sin bog personligt til SFO-lederen.

Alle børnehavebørn i Albertslund har ret til at deltage i Besøgsdagen på sin kommende SFO /skole.

Vi opfordrer alle Børnehaver til at prioritere denne dag.

Som start på Besøgsdagen tages der et fællesbillede, som børnene og børnehaverne til slut får med hjem. Billedet er et vigtigt element for børnene i overgangen. Det bruges til at øge genkendeligheden og trygheden i overgangen. Kig på det sammen med børnene og lad dem fortælle om deres kommende SFO/klasse kammerater, samt voksne.

Årets sang og årets leg anbefales at være en del af besøgsdagen, men det er op til SFO'en/Skolen selv, at planlægge dagen. Alle skal dog have blik for, at formålet med dagen er: At skabe kendskab og tryghed.

Op til besøgsdagen leger og synger børnehaverne *Årets leg* og *Årets sang*. Årets leg og Årets sang vælges af de fire tovholdere med afsæt i inputs fra netværkene. Det anbefales også, at legen og sangen leges i den første tid i SFO'en.

Det skal være muligt, at børnene spiser egne medbragte madpakker på besøgsdagen.

Det kan anbefales at både børn og voksne og børn får navneskilte på i dagens anledning.

5. Øvrige aktiviteter

Udover de fire beskrevne overgangsaktiviteter findes der *netværksmøder, åbent-hus arrangementer, velkomstmøder, overleveringsskema og overleveringssamtale* som ligeledes understøtter den gode overgang.

Desuden anbefales det at børnehaver, SFO'er og skoler fortsætter med de gode samarbejdsaktiviteter, der har været praktiseret før den fælles overgangsmodel blev vedtaget i 2015.

Netværksmøderne er et forum, hvor de fagprofessionelle (pædagoger, lærere og ledere) omkring barnet i overgangen mødes. Netværksmøderne finder sted 2-3 gange om året. På møderne formidles ny viden på området, og der skabes rum for, at de fagprofessionelle får mulighed for at reflektere, diskutere og bidrage med idéer, der øger og forstærker erfaringerne og kendskabet til hinandens praksis, samt bidrager til konstant fokus på – og udvikling af overgangene.

Åbent-hus arrangementer foregår på skolerne hvert år i uge 43, og sker i forbindelse med indskrivningen. Ved disse arrangementer får kommende elever og forældre mulighed for at komme i direkte kontakt med skolen. Det bliver her muligt at se, fornemme og stille spørgsmål til ledere og medarbejdere. Til arrangementet får skolen ligeledes mulighed for at fortælle om skolens særlige kendetegn, målsætninger og aktiviteter. Til arrangementet er der også SFO-personale tilstede og gerne de pædagogiske vejledere på SFO området.

Velkomstmøderne afholdes på skolerne i april, efter at børnene er blevet fordelt i klasser og SFO-afdelinger. Velkomstmødet er for børn og forældre, som skal starte på skolen. Formålet med mødet er, at børn, forældre og personale, både børnehaveklasseleder og pædagoger og pædagogiske vejledere, får hilst på hinanden. På mødet bliver forældrene orienteret om den første tid på SFO/skole, og der er mulighed for at stille spørgsmål.

Tidslinje for forældrenes arrangementer

Uge 40/41	Uge 43	Okt / Nov / Dec / Jan	16. Feb 2017	15. Marts 2017	April Måned	28 April 2017	2. Maj 2017	Uge 32
Forældremøde på tværs af børnehaver, SFO og skoler	Åbent hus på skoler og SFO'er	Forældremøder/samtaler i børnehaven	Brev sendes fra Skoler & Uddannelse vedr. Hvilken skole jeres barn skal gå på.	Velkomstmøder sendes fra skolen – besked om klasse og SFO-afdeling (Herstedlund Skole fordeler dag først børnene i efteråret så de har ikke fordelt børnene endnu, men sender stadig brev).	Velkomstmøde på skolen for forældre og børn.	Sidste dag i børnehaven	SFO start	1. skoledag

Overleveringsskemaet er et redskab til at dele viden mellem børnehave, forældre og SFO/skole om barnets relationer, ressourcer og kompetencer. Overleveringsskemaet er ligeledes med til at danne grundlag for skolernes klassedannelse. Skemaet udfyldes af dagtilbuddene på alle børn, der skal i skole. Det er dagtilbudsledernes ansvar, at der bliver udfyldt et skema på alle børn og at alle skemaerne bliver sendt til de respektive skoler inden den årlige deadline i februar. Se Årsindlægget.

Det er dagtilbudslederens ansvar at indhente forældretilladelse/samtykke til overleveringsskema og eventuel samtale.

Overleveringssamtalen vedrører de børn, hvor der har fundet en systematisk og målrettet indsats sted i barnets år i børnehaven, eller hvor det vurderes at være i barnets interesse at ekstra viden og erfaring overleveres til skolen.

Det er indskolingslederens ansvar at invitere til og afholde overleverings- samtalerne med relevante deltagere.

PPR's ydelser i overgangen fra børnehaven til SFO/skole

PPR kan rådgive og vejlede i forbindelse med konkrete børn eller børnegrupper, som skal starte i SFO/skole. PPR bidrager desuden med faglige vurderinger af ansøgninger om skoleudsættelse eller tidlig skolestart.

PPR deltager ved overleveringssamtaler mellem forældre, dagtilbud, SFO og skole vedr. børn som er kendt af PPR, og hvor forældrene har givet samtykke til at videregive oplysninger.

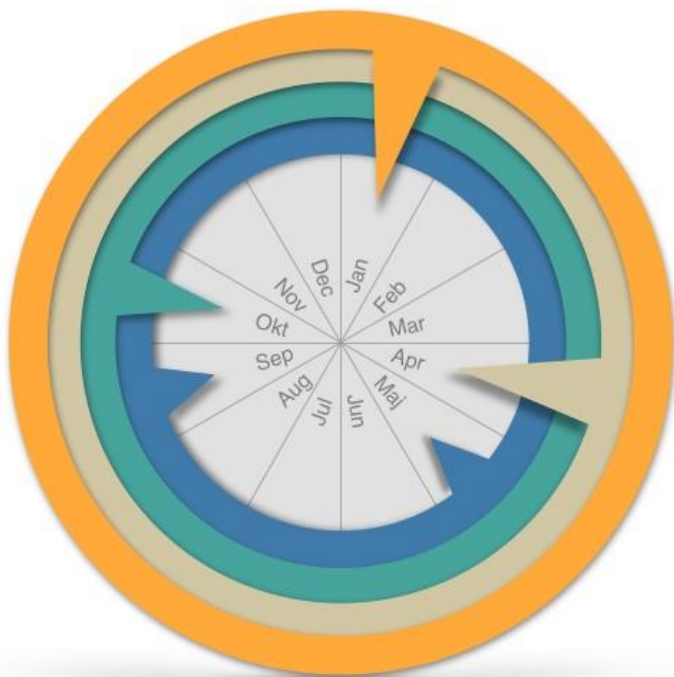
I de tilfælde hvor en pædagogisk vejleder fra PPR har ydet en praktisk pædagogisk vejledning eller særlig indsats over for et barn i børnehaven, følger vejlederen barnet de første 14 dage i SFO'en. Herefter overtages en eventuel understøttende opgave omkring barnet af den pædagogiske vejleder, der er tilknyttet SFO'en.

De pædagogiske vejledere på SFO'erne er tilstede ca. 20 timer ugentlig fra 1. maj og frem til skolestart.

Fra skolestart frem til 1. oktober deltager de pædagogiske vejledere 2 timer dagligt i SFO'erne (ca. 15 timer om ugen) samt 1 time sidst på skoledagen i de klasser, hvor det vurderes, at der er elever, som har svært ved overgangen fra skole til SFO.

Overgang fra børnehave til SFO / Skole

MIN BOG

Tryghed og genkendelighed

Mål:

- ✓ at skabe sammenhæng mellem det der var og det der venter
- ✓ at "tegne" et billede af barnet og dets omverden, som barnet kan genkende og forholde sig til
- ✓ at synliggøre barnets forskellige verdener - Hjemmet, BH, SFOén og Skolen
- ✓ at tydeliggøre barnets tanker og forventninger til overgangen

Besøgsdage på SFO

Indblik og kendskab

Mål:

- ✓ at skabe en ny eller udvidet forståelse for hvad en SFO /Skole er
- ✓ at give barnet en fysisk og visuel oplevelse af SFOéns omgivelser, aktiviteter og lokaliteter
- ✓ at give børnene mulighed for at møde både lærer, pædagoger og kommende kammerater, forud for SFO opstart

Forældremøde

Understøtte børnene positivt

Mål:

- ✓ at italesætte, at forskellene mellem at gå i børnehave, SFO og skole er mange (og store)
- ✓ at styrke forældrenes bevidsthed om pædagogernes arbejde før, under og efter overgangen
- ✓ at forventningsafstemme og skabe tydelighed i forældresamarbejdet
- ✓ at tydeliggøre hvor afhængige børnene er af deres forældres støtte i overgangsprocessen

Forståelsesrejser

Større forståelse i samarbejdet mellem børnehave og SFO/skole

Mål:

- ✓ at de professionelle voksne i højere grad vil kunne forstå og støtte barnet
- ✓ at de professionelle voksne via deres øgede kendskab til hinanden kan skabe tryghed og genkendelighed for børnene
- ✓ at børnesyn og læringssyn på tværs af professionerne, på sigt vil blive mere og mere samstemmigt og genkendeligt for børnene

